

سایه سنگین تحریم‌های مالی و بانکی بر اقتصاد کشور

< حسین نجف‌آبادی*

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی کرمان و ایران

کار تولید و تولیدکنندگان بردارند خود گره‌ای پیچ‌وپیچ و بازنشدن بر مشکلات تولیدکنندگان شده‌اند.

در این بین بازرگانان هم خواسته یا ناخواسته به دلیل تحریم‌ها و مشکلات بانکی و نقل و انتقالات مالی وضعیت بهتری از تولیدکنندگان ندارند.

تجار و بازرگانان و تولیدکنندگان با صرف هزینه‌های گزاف و شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی شروع به بازاریابی و معرفی محصولات خود می‌کنند اما این تازه ابتدای ماجراست. ابتدای سردرگمی و مشکلات، چرا که تقریباً برای اکثر تجار و تولیدکنندگان امکان بستن قرارداد و خریدوفروش به طور مستقیم وجود ندارد.

اینجاست که دلان وارد این بازار آشفته می‌شوند و این خود گره کوری می‌شود بر مشکلات. آن‌ها، نه تنها هزینه تولید و محصول نهایی را بالا می‌برند بلکه ریسک کار را آن قدر افزایش می‌دهند که بسیاری حاضرند عطایش را به لقاییش ببخشند و چشم امید به بازار داخل ببندند و یا کلاً بی‌خیال تولید شوند.

سیستم بانکی ما متأسفانه توان کمک به تولید را ندارد. امکان جابه‌جایی‌های مالی بین‌المللی تقریباً وجود ندارد. سال‌هاست که بازرگانان نتوانسته‌اند گشایش اعتبار ارزی انجام دهند. درصد بهره‌های بانکی آن قدر بالاست که نگرفتنش بهتر از گرفتنش می‌باشد. تاکنون بارها و بارها من شنیده‌ام که مشتریان خارجی جهت بازدید از واحدهای تولیدی و یا خرید جنس به ایران می‌آیند اما درصد خیلی کمی از آن‌ها موفق به بستن قرارداد و خرید از تولیدکنندگان می‌شوند. چرا که آن‌ها از سیستم بانکی و تحریم‌های آمریکا می‌ترسند. بانک‌های آن‌ها هیچ‌گونه تراکنشی را از سمت بانک‌های ایران نمی‌پذیرند. نمی‌توانند برای بانک‌های ایران LC باز کنند. در این شرایط فقط و فقط می‌توان امید به سیاست خارجی داشت. همان‌گونه که تاکنون بسیاری از مشکلات کشور با دیپلماسی خارجی و توان مدیران آن حل شده، امید است باتدبیری که می‌اندیشند گره از کار تجار و صنعت گران بردارند، تحریم‌های بانکی را رفته‌رفته بردارند و تعاملات بین‌المللی را گسترش دهند. امکانات و شرایط سرمایه‌گذاری در ایران را فراهم نمایند. نظام بانکی کشور را از پایه اصلاح کنند. باشد که با کمک مسئولان و تدبیر آنان مشکلات رفته‌رفته کم‌رنگ و رونق اقتصادی به کشور بازگردد. ●

چند سالی است که بسیاری از اقتصاددانان و تجار و صاحب‌نظران به‌دفعات این پرسش را مطرح می‌کنند که ریشه مشکلات اقتصادی کشور در چیست؟ چرا با برگزاری ده‌ها نشست و کنفرانس و جلسه مشکلات تولیدکنندگان هنوز پابرجاست؟

بر کسی پوشیده نیست که توسعه تجارت خارجی از عوامل مؤثر در توسعه اقتصادی کشورها محسوب می‌شود. یکی از عوامل توسعه تجارت خارجی نقل و انتقالات مالی است. هر چه این نقل و انتقالات سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر و کم‌ریسک‌تر صورت پذیرد منجر به رشد صادرات و قدرتمند شدن اقتصاد کشورها می‌شود. کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته این مهم را دریافته‌اند و با توجه این امر سیستم مالی و بانکی کشورشان را طوری طراحی کرده‌اند که در نهایت منجر به رشد اقتصادی و توسعه کشور شده است. ارتباطات مالی بین‌المللی کشورها آن قدر به هم وابسته و درهم‌تنیده شده است که اگر بخواهیم آن‌ها را از هم جدا کنیم دیگر این امکان وجود ندارد. این بدین معنی است که اگر بخواهیم سیستم اقتصادی و مالی کشوری را قطع کنیم یا به بهانه‌های سیاسی آن کشور را وادار به انجام کاری نماییم کافی است ارتباط مالی و بانکی کشور را با سیستم مالی دنیا قطع کنیم دقیقاً، همین بلایی که به سر ایران آورده‌اند. اختلال در سیستم مالی یعنی اختلال در تراکنش‌های مالی، یعنی بالا بردن هزینه و ریسک جابه‌جایی پول، یعنی پرهزینه کردن خریدوفروش که این منجر به بالا رفتن قیمت تمام‌شده کالا می‌شود. بالا رفتن قیمت به معنی عدم رقابت‌پذیری کالا در بازارهای بین‌المللی است. از طرف دیگر به معنای از دست دادن بازارهای بین‌المللی است. از دست دادن بازار یعنی تولید کمتر، سود کمتر، اقتصاد ضعیف‌تر و کشور ویران‌تر. این‌ها زنجیره‌ای از اتفاقات است که به جهت لطمه زدن به اقتصاد، صنعت، فرهنگ و سیاست یک کشور برنامه‌ریزی و انجام می‌شود. متأسفانه ایران اکنون درگیر چنین شرایطی شده برنامه‌ای که اقتصاد ایران را هدف گرفته و به تبع آن صنعت و سیاست و فرهنگ را شکننده کرده است، بسیاری از شرکت‌ها ورشکسته شده‌اند یا در معرض ورشکستگی قرار دارند، بانک‌ها شرایط اصلاً خوبی ندارند و هزینه وام بانک‌ها بسیار بالاست. وام‌هایی که پرداخت می‌کنند اصلاً توجیه اقتصادی ندارد چرا که قیمت تمام‌شده کالاها را بالا می‌برد و هزار و یک دلیل دیگر. بانک‌هایی که می‌توانند هریک به‌تنهایی گره از